

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Zoonózisok és élelmiszer eredetű események Európában az EFSA és az ECDC 2012 évi zoonózis jelentése alapján

Dr. Szeitzné Dr. Szabó Mária

Kerekes Kata

NÉBIH-ÉKI

2014. április 15.

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Miről lesz szó?

- Hogyan készül a zoonózis jelentés
- Zoonózisok, kórokozók, trendek
 - Humán esetek
 - Élelmiszerek
 - Állatok
- Élelmiszer eredetű események

Hogyan készül a zoonózis jelentés?

27 tagország

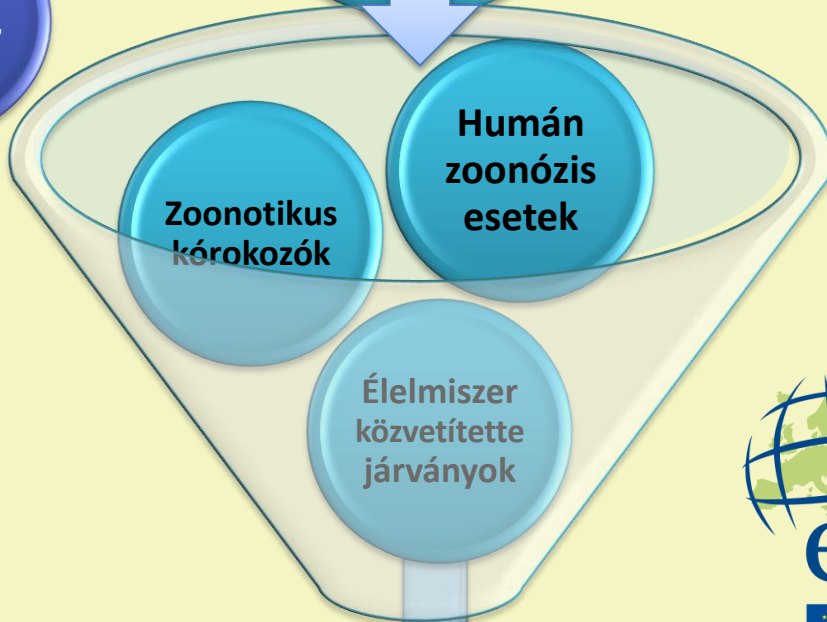
Izland, Norvégia, Svájc

Adatszolgáltatás

efsa
European Food Safety Authority

Az ECDC és az EFSA közösen dolgozzák fel a beérkező adatokat

Zoonózis jelentés

Zoonoses

Food types causing outbreaks in the EU in 2012

Most common zoonoses

Trends of 8 zoonoses in humans over the last 5 years

Prevention and control

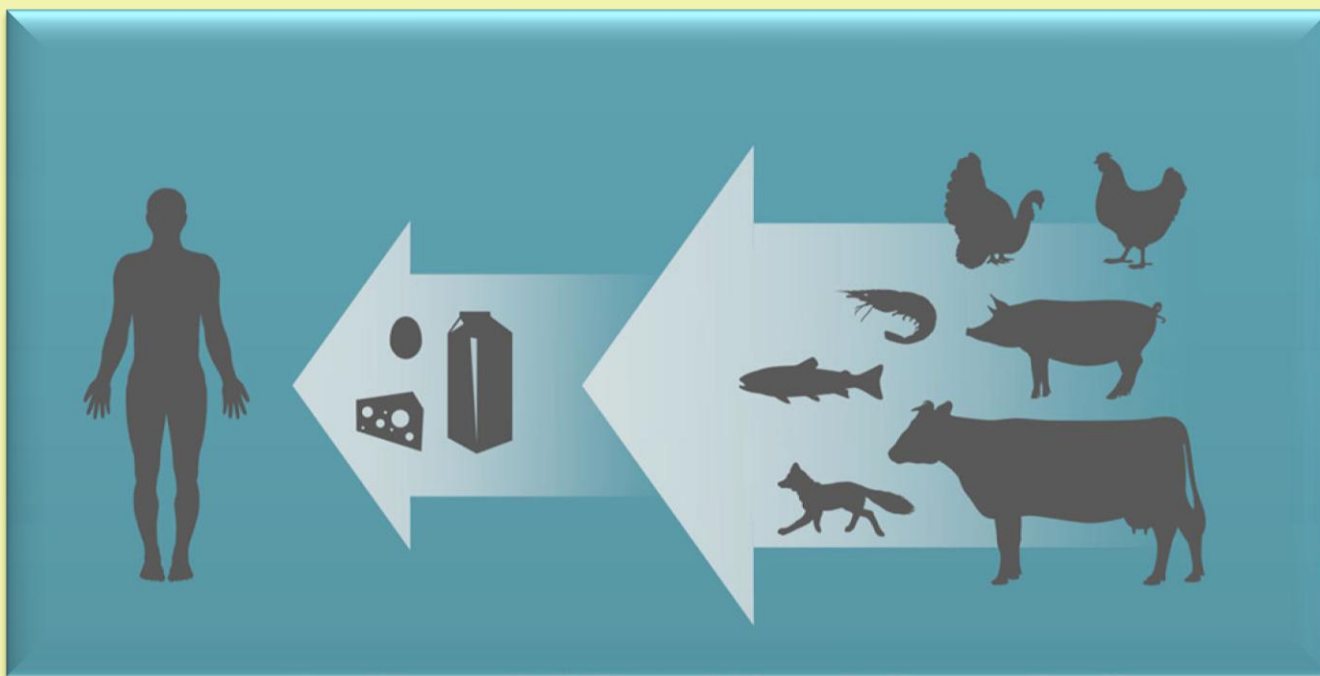
Zoonózisok

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Állatokról emberekre, közvetett vagy közvetlen módon terjedő betegségek

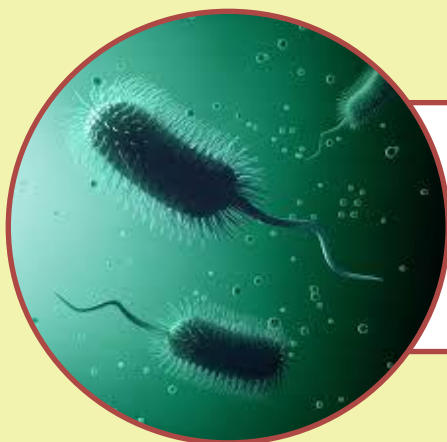
- Szennyezett élelmiszerek fogyasztása
- Fertőzött állatokkal való kontaktus

Élelmiszer eredetű események

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Élelmiszerfertőzés

Élelmiszermérgezés

Kórokozók, zoonózisok - 2012

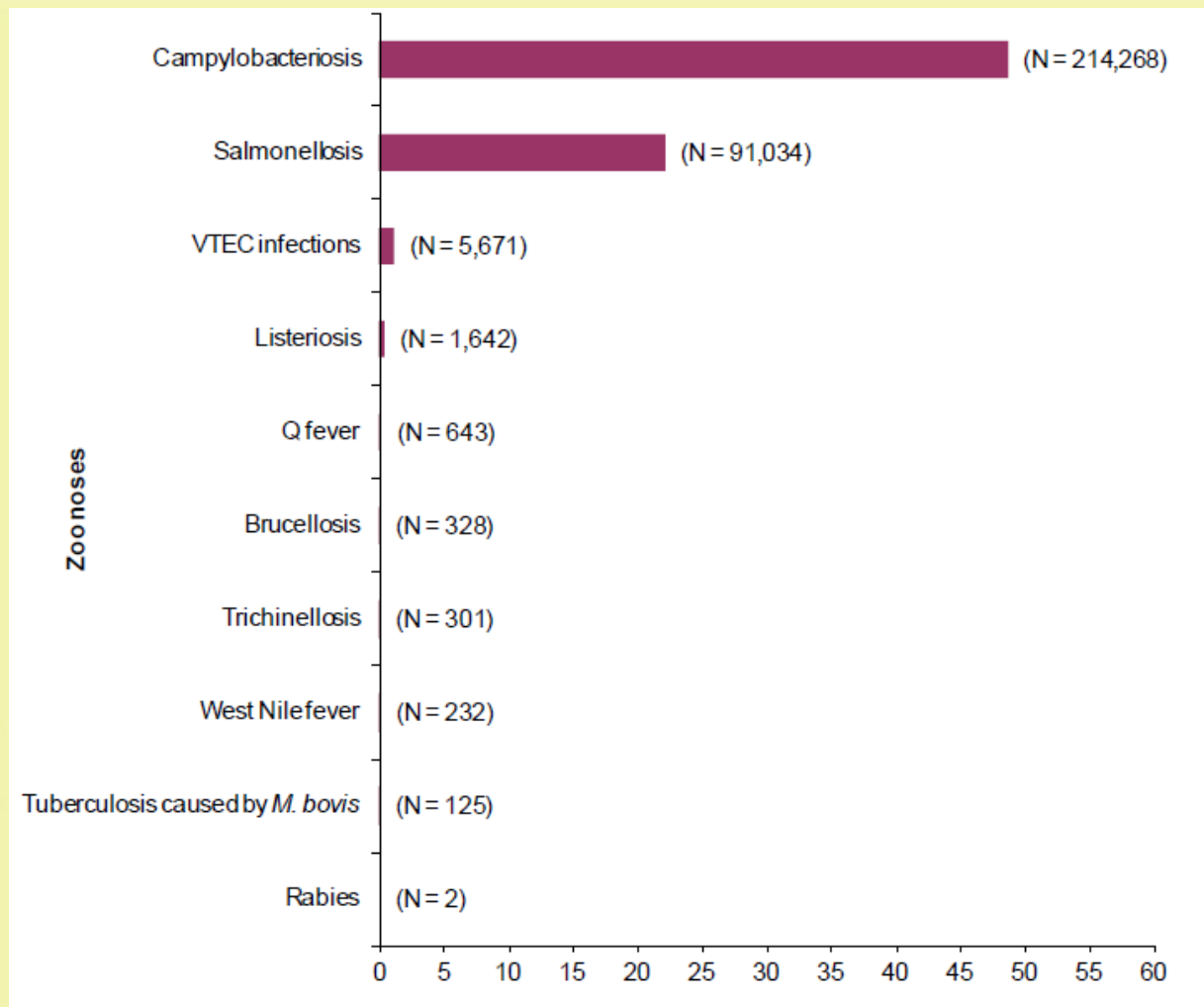

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

1. *Campylobacter spp.* – kampilobakteriózis
2. *Salmonella spp.* – szalmonellózis
3. *Listeria spp.* – liszteriózis
4. Verotoxin-termelő *Escherichia coli*
5. *Mycobacterium bovis* – tuberkulózis
6. *Brucella spp.* – brucellózis
7. *Trichinella spp.* – trichinellózis
8. *Lyssavirus* – veszettség
9. *Coxiella burnetii* – Q-láz
10. *Flavivirus* – nyugat-nílusi láz

Igazolt humán megbetegedések bejelentési aránya az Európai Unióban

Forrás: Zoonózis jelentés, 2012

Esetszám/100000 fő

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

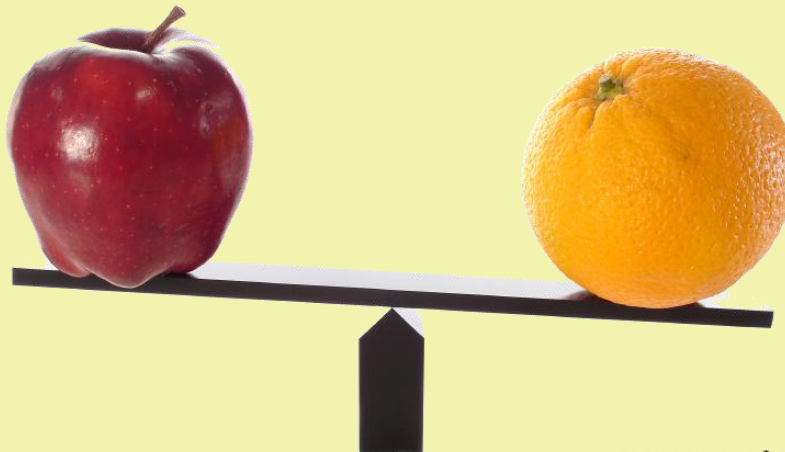

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

!

- A tagállamok eredményei közvetlenül nem összehasonlíthatók
 - monitoring terveik nem harmonizáltak
 - az adatok nem minden esetben származnak statisztikailag megtervezett mintavételi tervből

Campylobacter spp.

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

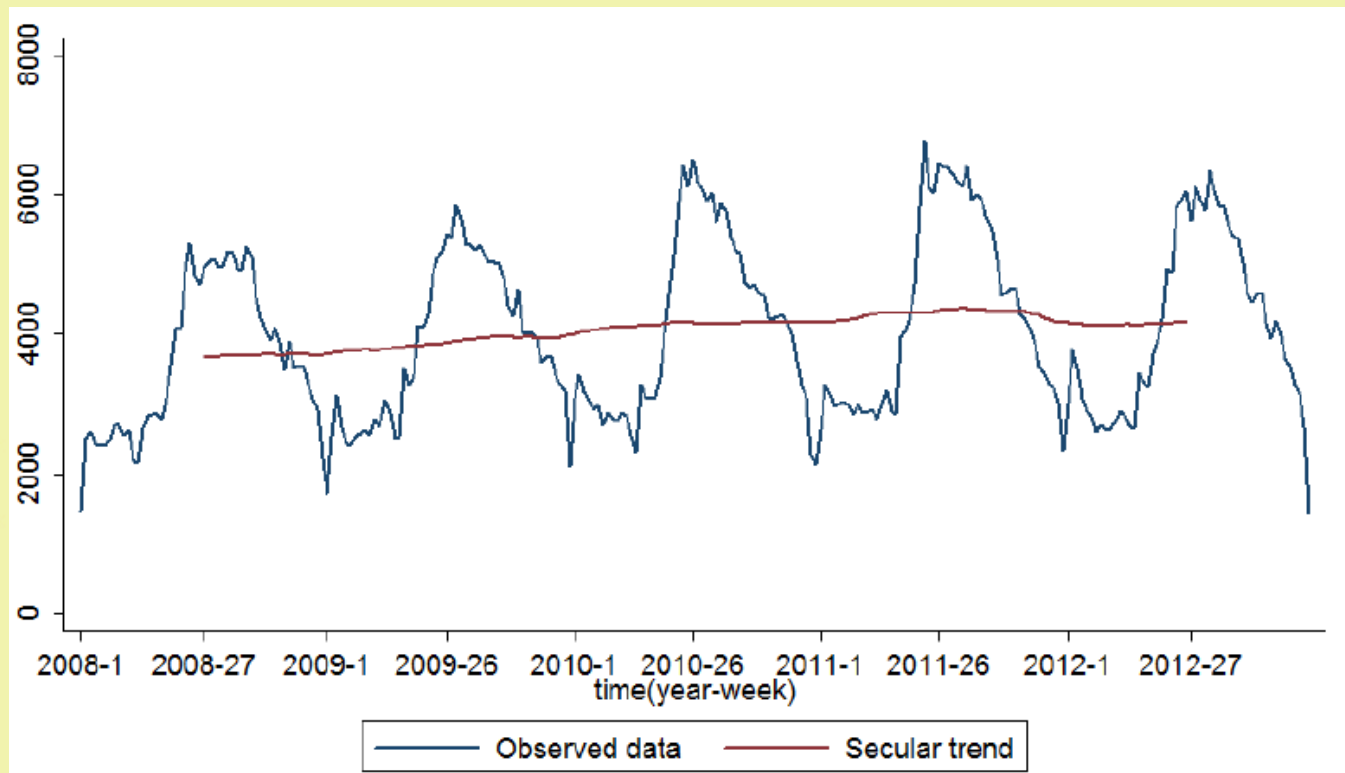
- A kampilobakteriózis még mindig a leggyakrabban jelentett zoonózis (2005 óta)
Görcsös hasi fájdalom, hasmenés (véres), láz
- **214 268** igazolt humán eset (2011-ben **220 209**) (-4,3%)
- Magyarország **6,367** esetet jelentett (2011: 6121; 2008: 5516)
- A *Campylobacter* előfordulása a **broiler húsookban** a legmagasabb(23,6%) (2011-ben 31,3%, de más a jelentő országok listája!), de említést érdemel a **nyers tej** is
- Mo.-on a vágóhídon 45,7%, a feldolgozásnál 30%, a kereskedelemben 37,7% a pozitív minták aránya
- Broiler csirke állományokban a minták 0-83,6%-a pozitív (Ném.o. – Mo)
- de előfordult sertés, marha, kecske, juh állományokban is

Kampilobakteriózis

- Szignifikáns emelkedés az elmúlt 5 évben
- Szezonális ingadozást mutat

Esetszám (24 ország)

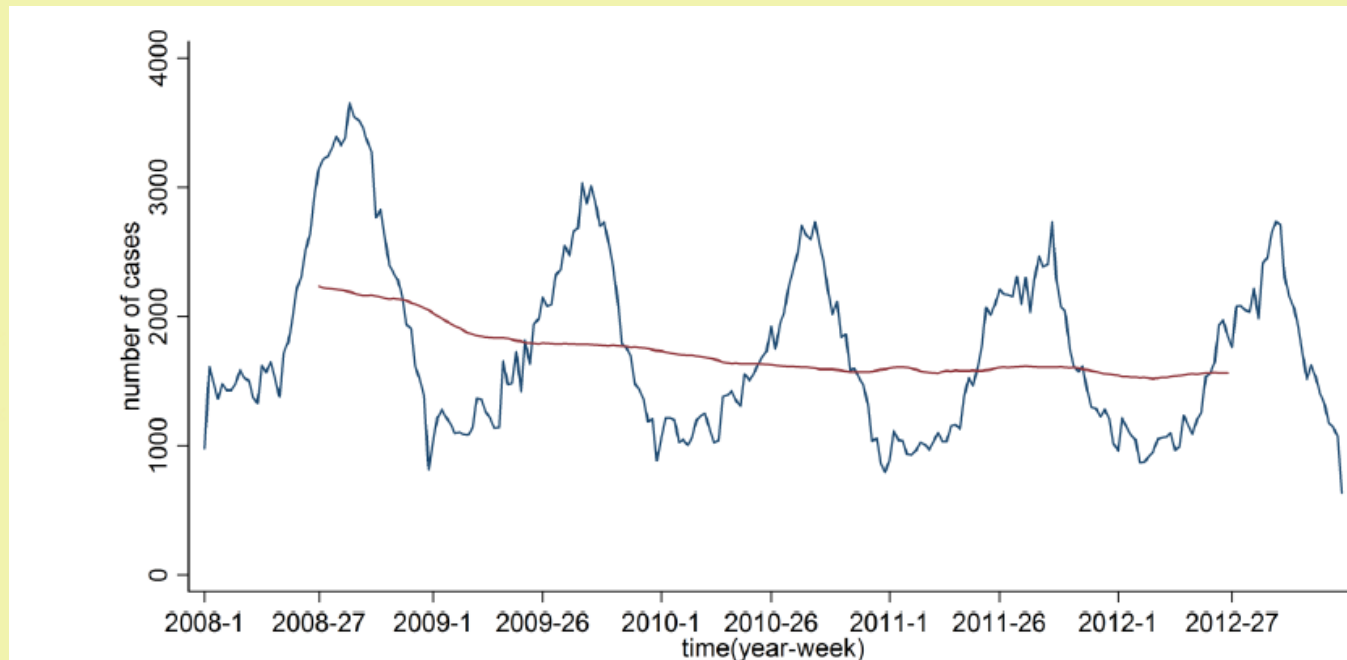

Év-hét

Szalmonellózis I.

- A humán szalmonellózisok csökkenő tendenciája (-4,7%) 2012-ben is folytatódott, **91 034** igazolt esetet jelentettek (2011-ben 95 548), Magyarország **5462**-t (2011: 6169; 2008: 6637)

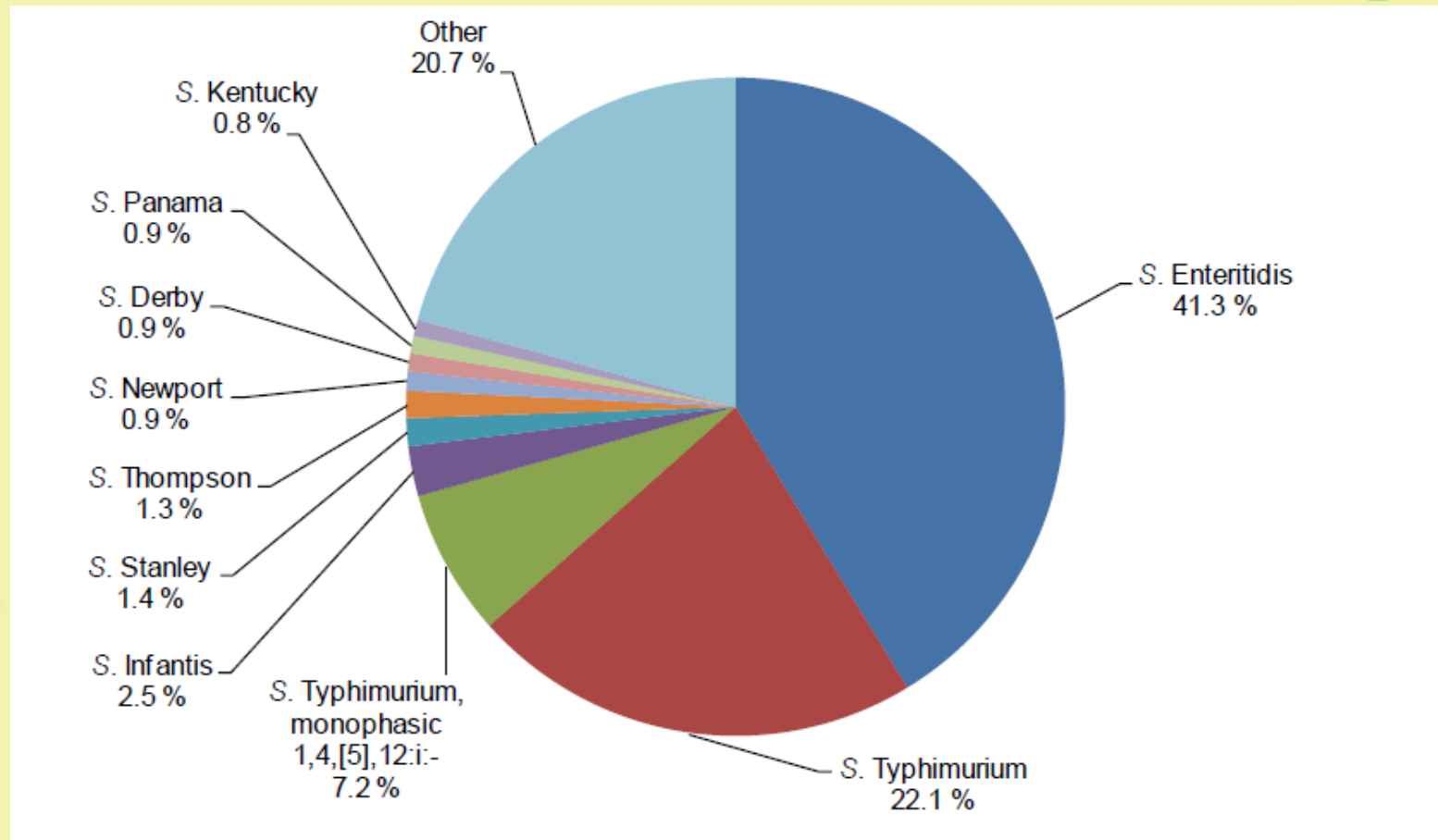
Esetszám

Év-hét

Szalmonellózis II.

A 10 leggyakoribb *Salmonella* szerotípus 2012-ben:

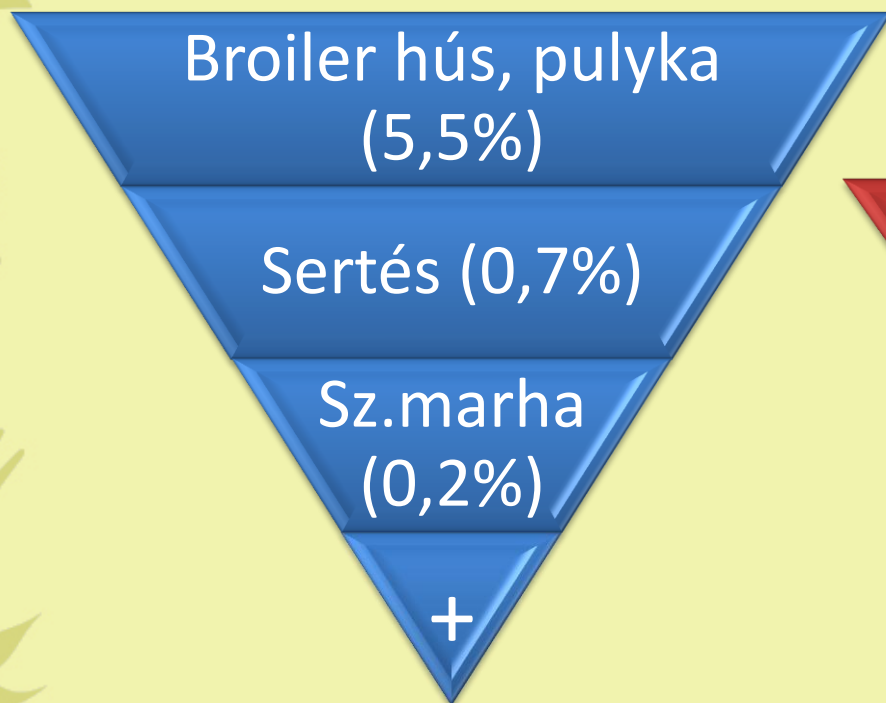

Salmonella-pozitív

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

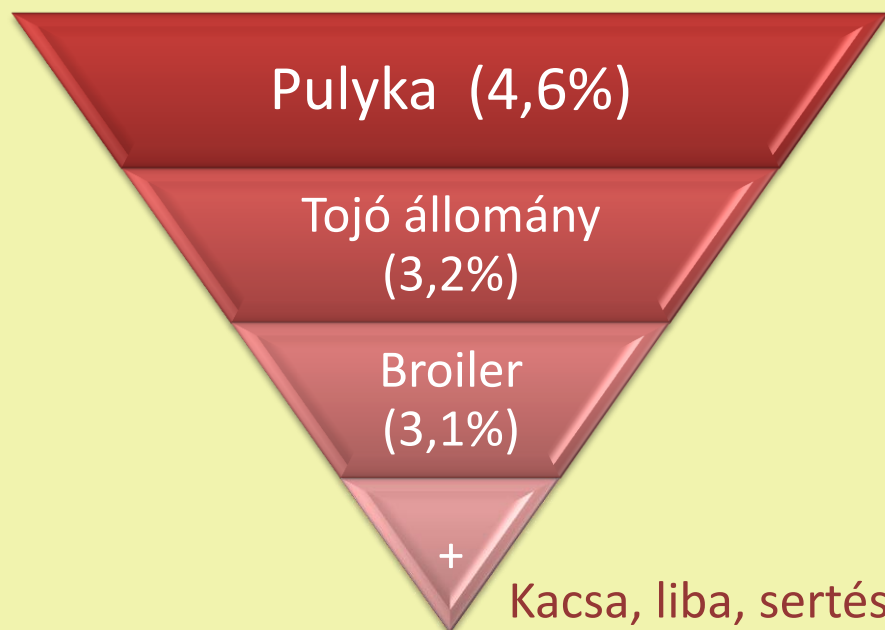
Élelmiszerek

Kisebb mértékben: tojás, tej, tejtermékek, zöldségek, gyümölcsök, halak

Takarmányokban: halliszt (4,5%)

Állatok

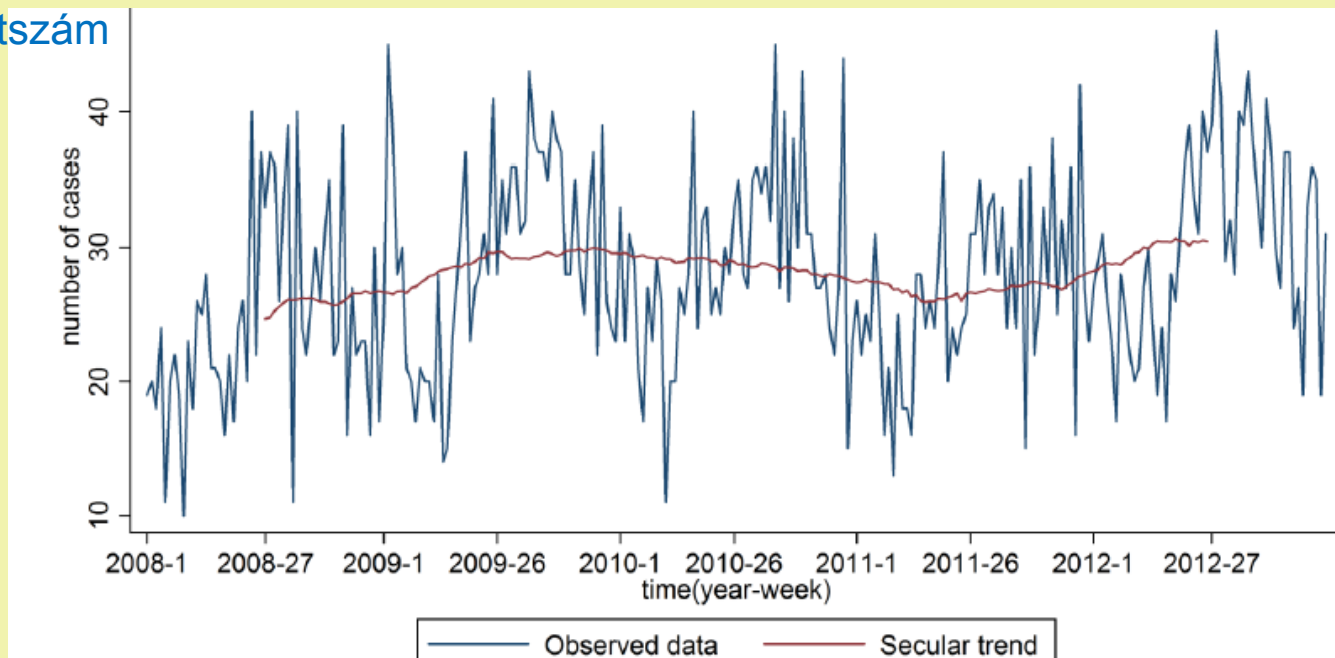
Kacsa, liba, sertés, marha, birka, kecske

Liszteriózis

- Az igazolt humán liszteriózis esetek száma 2012-ben **1642** volt (+10.5 %), Mo.: 13 eset
- Továbbra is lassú növekedési trend jellemzi
- Az esetek között magas a halálozási arány (197 fő, 17,8%)

Esetszám

Év-hét

Listeria monocytogenes

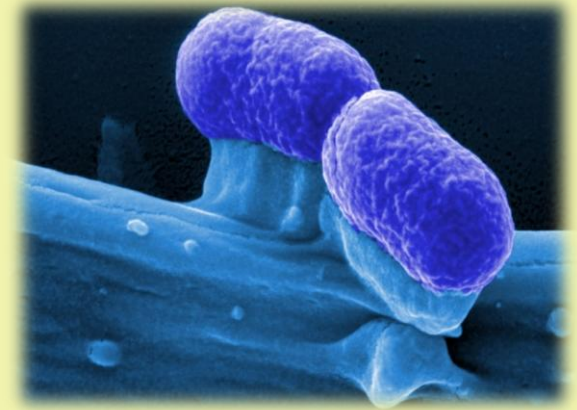
n é b i h
Termőföldtől az asztalig

- A vizsgált *L. monocytogenes* minták kis hányada haladta meg a 100 sejt/g határértéket
- Legtöbbször fogyasztásra kész hal- és húsételekben, sajtokban
- Kecske- és birkanyájokban (Németország! (13,3-14,5%))

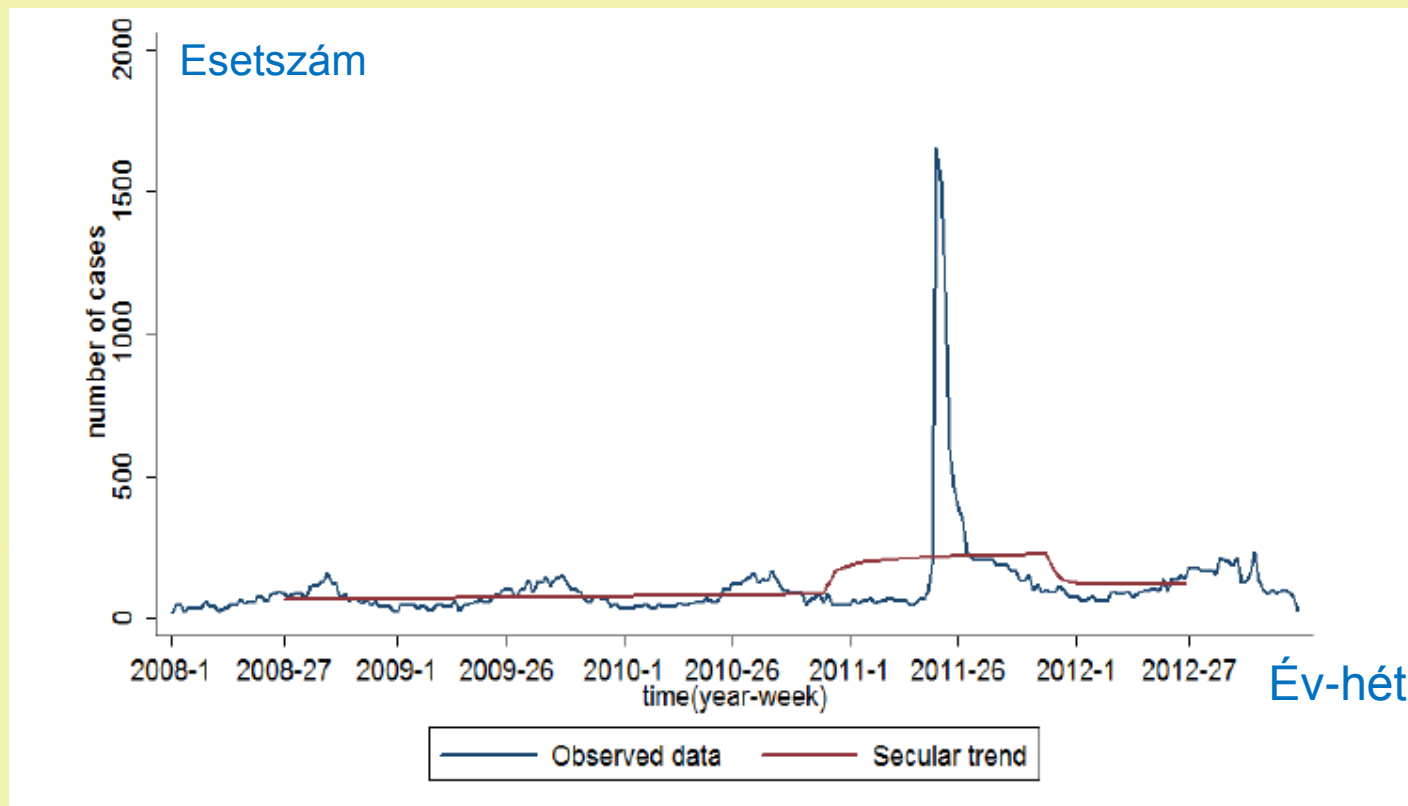
Verotoxikus *Escherichia coli*

- **5 671** igazolt humán eset (-40 %, 2011-ben 9487)
- Leggyakoribb szerocsoport:
 - O157 (41,1 %)
 - O26 (12,0 %)
 - O91 (3,6 %)
- Élelmiszerek:
 - Elsődleges forrás: marhahús (1,3%)
 - Magyarország: 77 mintából 0 pozitív
- **Állatok:**
 - Szarvasmarha (összesen 7 tagország jelentett, Mo. nem)
 - átlag: 1,8% (legtöbb: Dánia 8,4%)

Verotoxikus *Escherichia coli*

- Visszaesés a 2011-es STEC/VTEC O104:H4 járványt követően
- 2008-2012 között növekvő trend (nyaranta több)

Tuberkulózis

(Mycobacterium bovis)

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

- Humán fertőzés ritka (125 igazolt eset) (2011: 148) (-15%)
- Egy európai tagállam két tartománya vált hivatalosan tuberkulózis mentessé (OTF)
- Szarvasmarha állományokban
- Magyarországon nagyon alacsony a fertőzöttség (<0,1 %), de még nem OTF ország
- Vadállományban is előfordul (rezervoár)
 - borz
 - szarvas
 - vaddisznó

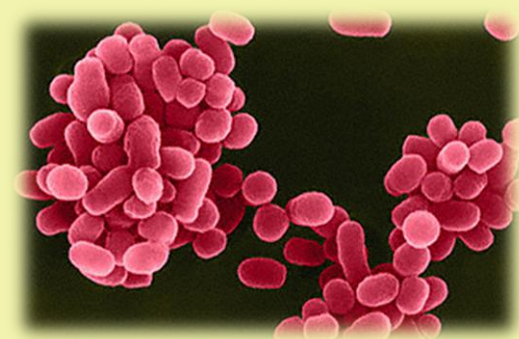

Brucella spp.

328 igazolt humán eset (-2,4%) (Mo.: 0)

Szignifikáns csökkenés

Élelmiszerek: tej mintákban,
feldolgozó üzemben

Állatok:

- 16 OBF, 19 OBmF
- Magyarország is *B. melitensis* mentes
- Birka, kecske, (0,14%) és szarvasmarha (0,05%) brucellózis prevalenciája folyamatosan csökken

Paraziták

Trichinella spp.

- **301** eset (+12,3%), (82,4%: Lettország, Litvánia, Románia, Bulgária), (Magyarország: **0**)
- Fő forrásai: nem kellőképp hőkezelt, fertőzött disznó, ló, vaddisznó vagy más vad húsa
- Prevalenciája disznók esetében: 0,00016% (Románia!)
- Vaddisznók (0,09%) és más vadak esetében fordul elő (Magyarországon is)

Veszethetség (*Lyssavirus*)

- Humán eset ritka, évente 1-2
- 2012: 1 halálos eset (romániai kislány, kóbor kutya)
- 2012-ben növekedés az előző évhez képest (eddig csökkenést tapasztalhattunk)
- **532** jelentett, igazolt vad és 180 háziállat eset
- *Lyssavirus*-pozitív denevérek 6 országban (Mo.-on 1 db)
- Magyarországon:
 - Monitoring:
 - 4136 vizsgált róka, 677 háziállat, 41 egyéb vadállat: **0** pozitív

Q-láz (*Coxiella burnetii*)

- 2012-ben **643** igazolt humán Q-láz eset az Európai Unióban (2011: 759 eset, -15,3%), Mo.-on 36 eset
- 2008 óta csökkenő trend
- 22 jelentő tagállamból 21 jelentett pozitív mintákat *Coxiella burnetii*-re
- Előfordulás:
 - szarvasmarha
 - birka
 - kecske
 - (disznó, vaddisznó)

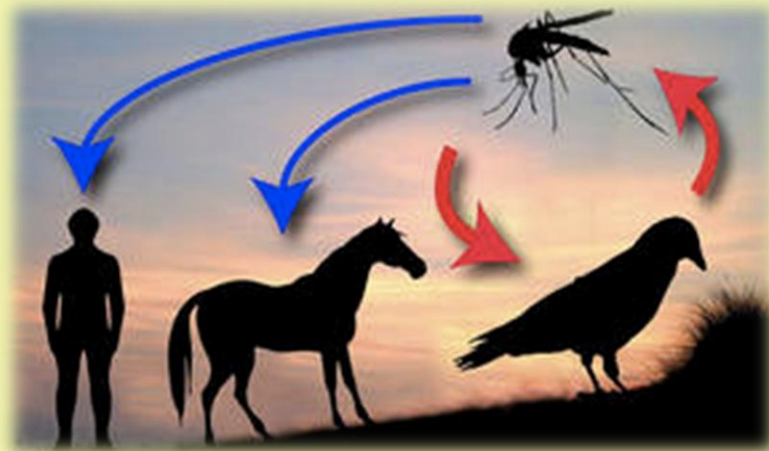

Nyugat-nílusi láz (*Flavivirus*)

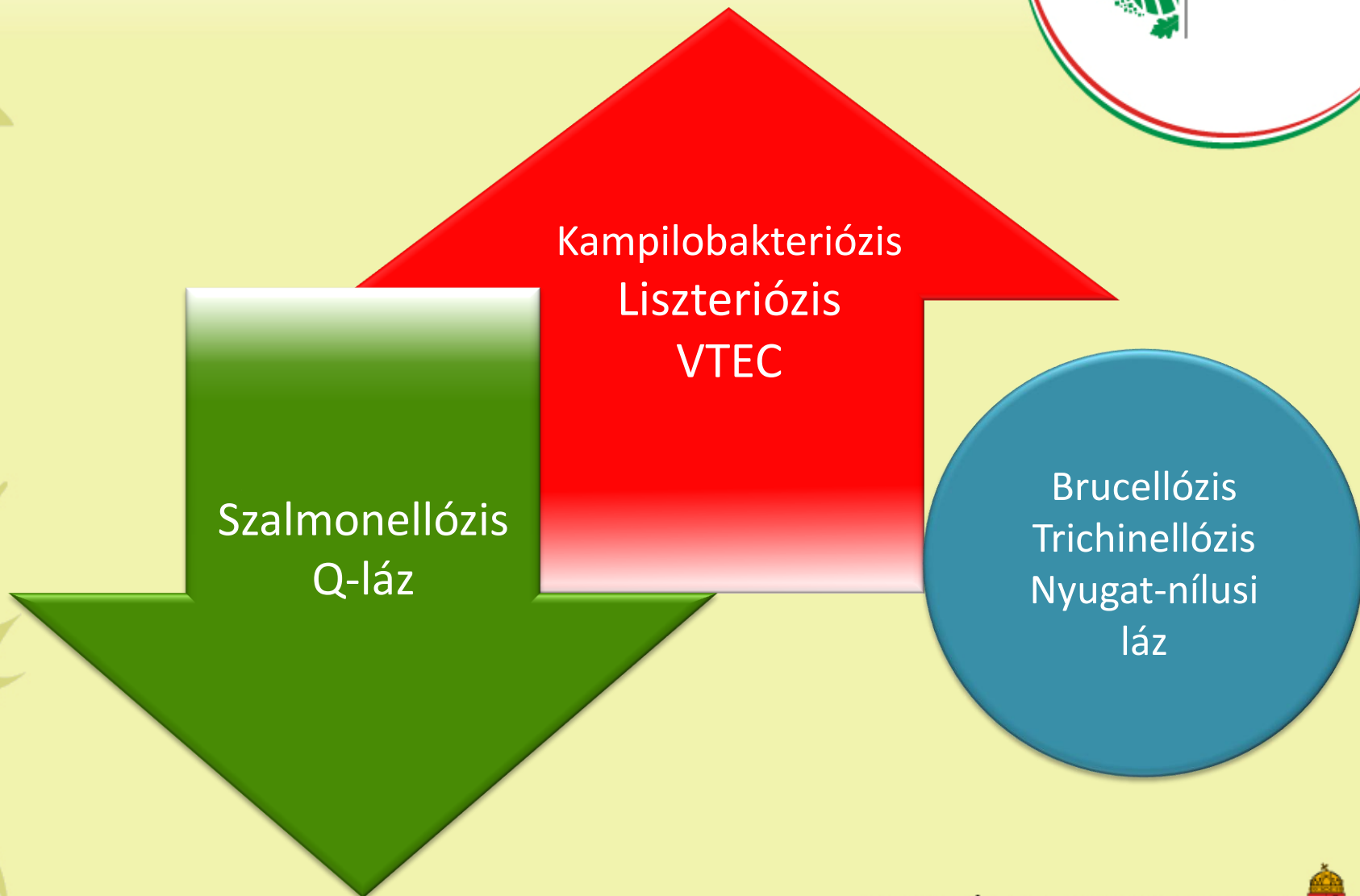
- **232** jelentett (de csak 119 igazolt) humán eset
- (2011:132, +75.8 %) (2010: 349 - csökkenés)
- Legtöbb: Görögországban
- Magyarország: 17 eset

Állatok:

- főként lovak, szamarak esetében fordultak elő pozitív minták (+ madarak)

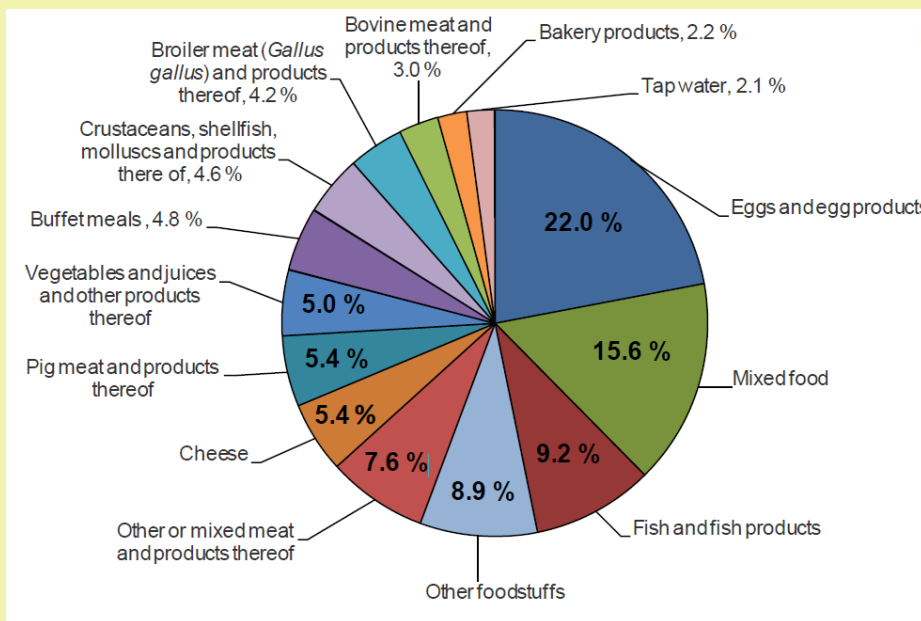

Humán zoonózis-trendek

Élelmiszer-eredetű járványok

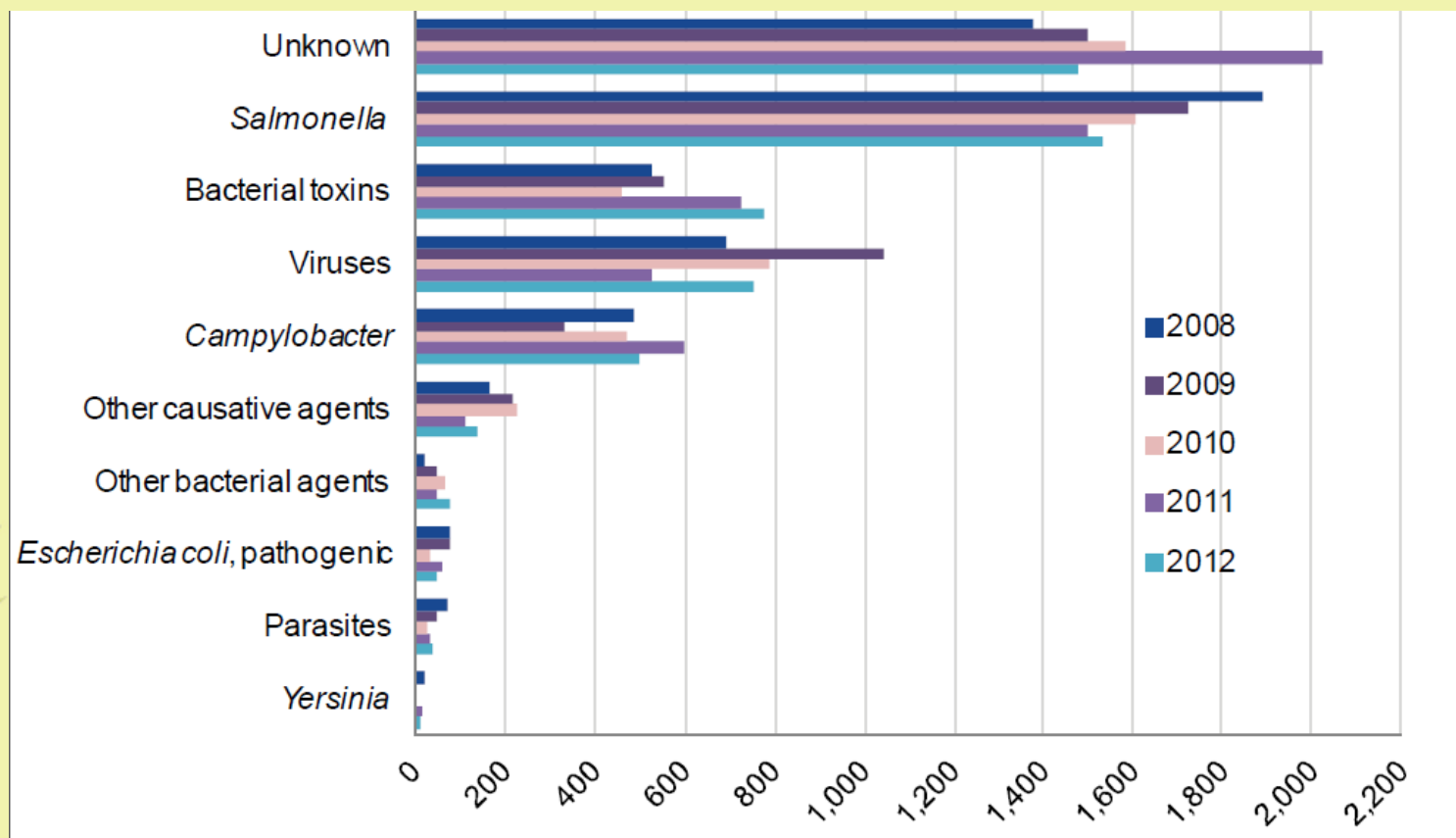
- Összesen **5 363** járvány (25 tagállam)(-5%)
- **55 453** eset, 5 118 kórházi beteg, 41 haláleset
- Magyarországon 115 járvány, 1441 eset
- *Salmonella* (28,6%)[+], baktérium toxinok (14,5 %)[+], vírusok (14,1%) [+], *Campylobacter* (9,3%)[-]

Fő forrásai:
tojás és tojástermékek (22 %),
kevert ételek (15,6%),
halak (9,2%)

Legnagyobb járvány:
Norovírus (10 950 eset)

Élelmiszer-eredetű járványok 2008-2012

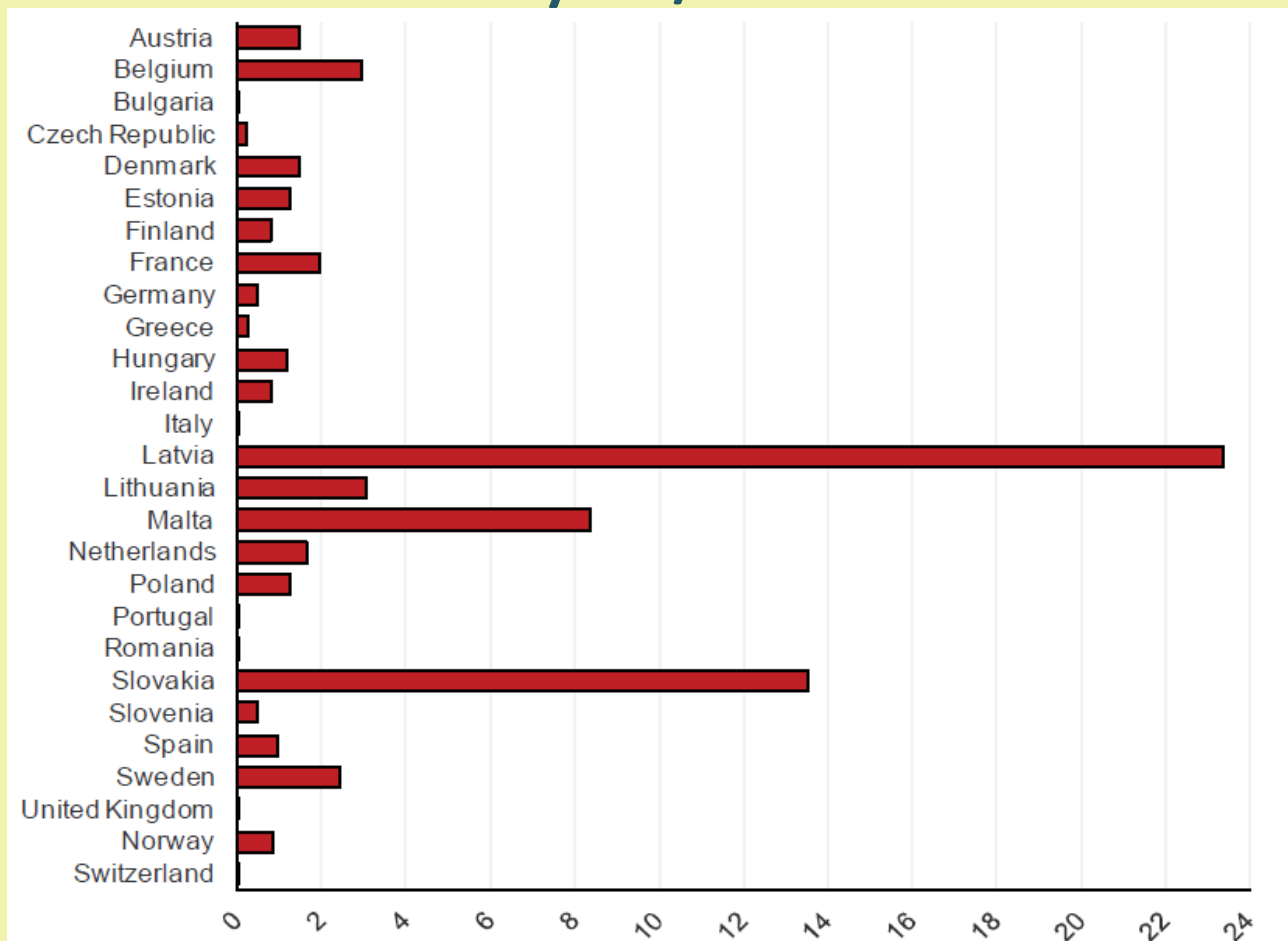

Események
száma

Élelmiszer eredetű események Jelentési arányok/100.000 fő

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

A 2012-es zoonózis jelentés letölthető:

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

The screenshot shows the EFSA Journal website interface. At the top, there is the EFSA logo and the text 'European Food Safety Authority Committed to ensuring that Europe's food is safe'. Below this is a navigation menu with options like 'About EFSA', 'News & events', 'Topics A-Z', 'Publications', 'Panels & units', 'Cooperation', 'Applications helpdesk', and 'Calls & consultations'. The 'Publications' menu item is highlighted. The main content area displays the title of the article: 'The European Union Summary Report on Trends and Sources of Zoonoses, Zoonotic Agents and Food-borne Outbreaks in 2012'. It also includes the journal title 'EFSA JOURNAL', a search bar, and a 'Subscribe to the EFSA JOURNAL' button. A 'See also' section lists related press releases and homepages.

<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3547.htm>

n é b i h

Termőföldtől az asztalig

Köszönöm figyelmüket!

